

120 . Moigrad | Comuna: Mirșid | Județ: Sălaj | Punct: Pomet | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 142159.01

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană timpurie, Epoca romană târzie

Tipuri sit: descoperire funerară

Categorii sit: Domestic

Autori: Nicolae Gudea, Dan Tamba

Instituții: Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Muzeul Județean de Istorie și Artă, Zalău

Raport

În vara anului 2005, în perioada lunilor iulie-august, la Porolissum au fost continuate cercetările arheologice sistematice asupra obiectivului LM3-clădire locuință, din vicus-ul militar al castrului de pe dealul Pomet.

Cercetările au fost finanțate din fonduri alocate de către MCC, ca urmare a contractului încheiat între minister reprezentat de d-na ministru Mona Musca și Dumitru Gheorghe Tamba din partea MJIA Zalău ca beneficiar. Documentul a fost înregistrat sub nr. 386 din 3 iulie 2005. Suma alocată și cheltuită a fost de 75 milioane lei. Materialul arheologic recuperat în urma cercetărilor a fost inventariat și depozitat la MJIA-Zalău.

Obiectivul vizat în campania anului 2005, a fost în continuare clădirea locuință ce se află pe șaua largă ce leagă Dealul Pomet de Dealul Pipașului, din sectorul LM al complexului Porolissum, în stânga drumului roman ce urcă dinspre vama romană spre castrul mare, imediat după ce drumul are un traseu orizontal în momentul în care a depășit panta, în fața turnului de colț de N a fortificației. Clădirea făcea parte din structura vicus-ului militar de pe dealul Pomet. Cercetarea clădirii în anul 2005 a reprezentat cea de a șasea etapă de investigații arheologice asupra acestui obiectiv. Au fost trasate două casete: C1/2005, cu dimensiunile de 15 x 3 m; trasată lateral stânga secțiunii S1/2003, între ele a fost lăsat un martor de 0,50 m și în continuarea S1/2004, între care nu s-a lăsat martor; C2/2005, cu dimensiunile de: 15 x 3 m, trasată lateral stânga casetei 1/2005 și în continuarea S4/2004, între care nu s-a lăsat martor. În anul 2005 s-a urmărit identificarea limitei de NE a clădirii.

Din punct de vedere stratigrafic, s-au verificat cele 5 faze de locuire în zonă, în care se integrează și evoluția din punct de vedere constructiv al clădirii LM3, constatate în campaniile precedente. După stratul de humus vegetal, urmează un nivel masiv și compact de dărâmătură de piatră, și pe alocuri și fragmente de material tegular de construcție (țigle și olane). Sub acest nivel de dărâmătură, conform așteptărilor, situație ce verifică și confirmă rezultatele cercetărilor din campaniile precedente, s-a ajuns la nivelul antic de locuire. Stratul de cultură roman, din interiorul porțiunii de clădire cercetată, se prezintă sub forma unui nivel cenușiu maroniu deschis ce se suprapune în zona m. 0 - 12,40 peste un strat de culoare maroniu brun. Delimitarea între cele două este conturată, mai ales în zona cuprinsă între m. 11 - 12,20, din vecinătatea zidului de incintă de NE a LM3/3, de o pigmentare cu fragmente de cărbune din lemn. Din nivelul de locuire respectiv este recuperat, un material arheologic bogat, pe care îl vom prezenta în finalul raportului sub formă de tabel pe grupe tipologice de material, după materialul din care este realizat, și mai ales după destinația avută. În zona cercetată din interiorul clădirii nu am surprins și nu se remarcă din punct de vedere stratigrafic nivel sau nivele de călcare realizate din pardoseli.

Apreciem că nivelul de culoare brun maroniu, respectiv cel de al doilea nivel de locuire roman aparține primei faze de locuire în zonă, așadar, unei etape anterioare construirii în piatră a părții LM3/3 a clădirii LM3. În zona m. 12,20 - 12,40 în caseta 1/2005, nivelul de cultură la care facem referire se găsește la nivelul

bazei fundației a zidului de incintă de NE a clădirii. Limita superioară a nivelului de culoare cenușie maroniu deschis, reprezintă nivelul de călcare în LM3/3. Acesta este delimitat de nivelul de dărâmtură de deasupra printr-o pigmentare cu cărbune de lemn și de cel dedesubt de culoare brun maroniu de aceeași pigmentare cu fragmente mici de cărbune de lemn. Delimitarea celor trei nivele este prezentă mai ales în zona m. 11 - 12,40.

Într-o poziție, în opinia noastră, exterioară clădirii, aspect ce rezultă din planul obținut în finalul cercetării, a fost descoperită prezența unui pavaj-platformă format din tegulae cu dimensiunea 0,30 x 0,20 surprinse într-o stare fragmentară, in situ, în zona m. 2 - 5,80, pe o suprafață de 9 m², respectiv o suprafață de 3 x 3 m. Tegulele care formează pavajul au fost așezate peste un strat (pat) de pietre de carieră de dimensiuni mici, bine tasat, așezat la cota superioară a nivelului de lut de culoare galbenă ce reprezintă sterilul. Din punctul nostru de vedere platforma de tegulae reprezenta nivelul de călcare în exteriorul clădirii LM3, reprezentată de o suprafață amenajată în acest sens, ce-i aparținea în momentul în care funcționa. Cota nivelului de călcare dat de platforma la care facem referire, considerăm că era valabil și pentru spațiul interior de locuire al LM3/3.

Spre extremitatea de NE în C1/2005 și parțial în C2/2005 a fost surprinsă prezența unei încăperi de formă patrulateră cu dimensiunile de 7 x 7 m (măsurătorile au fost efectuate de la fețele exterioare ale zidurilor de incintă paralele ale acesteia). Încăperea este convențional numită „J”. Exterior zidului de incintă de NE a clădirii, respectiv a încăperii J, a fost identificat atât în Cas 1/2005 cât și în Cas 2/2005 un pavaj din dale mari de piatră. Inițial considerat un drum ce delimita construcția LM3 spre NE, respectiv delimita spatele construcției, fața apreciindu-se ca fiind frontonul dinspre drumul roman ce urca spre castrul de pe dealul Pomet dinspre Terasa Sanctuarelor. Ulterior, acestea s-au dovedit că au aparținut unui pavaj al unei curți sau a unei suprafețe amenajate exterior încăperii J, deoarece pavajul se oprește într-un zid ce cade perpendicular dinspre NE pe zidul de incintă de NE a clădirii LM3.

În Cas 2/2005, în zona m. 10,60 - 11,30/0,60 - 1,70 zidul de incintă de NE nu există pe o porțiune de aproximativ 1 m, păstrându-se numai fundația acestuia, el fiind până la nivelul fundației care coincide cu nivelul dalelor de piatră a pavajului identificat. Situația surprinsă sugerează existența unui acces cu deschiderea de 1 m spre zona pavată. Pragul accesului era la nivelul pavajului, respectiv a fundației care încă se mai păstrează. Prezența accesului este dovedit de faptul că zidul de incintă de NE a încăperii J face un colț clar spre SV în zona respectivă iar zidul perpendicular ce vine dinspre NE, și cade pe aproape perpendicular pe fundația ce continuă zidul de incintă de NE al LM3, care face și el un colț clar în zona în care se termină pavajul. În această situație apreciem că este posibil să avem în acest caz colțul unei alte clădiri care se găsea în vecinătatea de NV a clădirii LM3. Nu excludem însă posibilitatea să avem în acest caz un complex de clădiri care să se încadreze în categoria Boxhaus. În suprafața aflată la VNV de clădirea LM3, ce a fost cercetată prin Cas 2/2005 nu au fost surprinse, în afara pavajului de tegulae amintit, ziduri care să sugereze extinderea acesteia în suprafața denumită K din structura clădirii LM3.

În continuare apreciem că edificiul cercetat, convențional numit LM3, aparține vicus-ului militar al castrului de pe dealul Pomet de la Porolissum, el fiind locuință². Prin dimensiunile și structura avută, clădirea este inclusă în categoria Streifenhaus. Cercetările efectuate în campania anului 2005, scot în evidență faptul că structura construcției se îmbunătățește la extremitatea de NE cu încă o încăpere, denumită de noi J. Materialul arheologic recuperat nu este foarte bogat, predomină materialul specific unui astfel de obiectiv, cel ce intră în categoria materialelor de construcție din piatră și tegulae (olane, țigle), plăci de geam și materiale ce sunt legate direct de alimentație. Au mai fost descoperite piese ce intră în categoria unelte, piese pentru mobilier, arme, piese pentru echipament și îmbrăcăminte, podoabe, piese pentru jocuri, ofrande. Un tabel statistic cu descoperirile efectuate în campania anului 2005 după destinația materialului, sunt prezente în tabelul anexă. În finalul cercetării au fost efectuate lucrări de conservare primară. Zidurile au fost refăcute și ridicate la 0,35 - 0,50 m deasupra nivelului de călcare actual. Piatra a fost prinsă cu pământ.

Informații suplimentare online

[Raportul 3445 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
